

SERENITY FOLLOWS GLOOM

Treasures of the 200-year-old Academy

Exhibition by the Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences
From 5 November 2025 to 13 December 2026

MTA

BICENTENARY
OF THE HUNGARIAN
ACADEMY
OF SCIENCES

I.

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG ALAPRAJZA.

B É V E Z E T É S.

A' mit az emberi lélek természete nyilvánosságossá tészén, az iránt a' nemzetek története minden kétséget kirekeszt; hogy t. i. a' tudományok és művészségek, mellyek az elmék és erkölcsök, a' köz és egyes intézetek tökéletesítését eszközlik, csak oly nemzetekre áradnak haszonnal, mellyek azokat honni nyelveken úzni, mívelni és az élet szükségeire fordítani egyesített erővel törekeshnek. — Ez indítá dicső emlékezetü II^{dik} Leopold Apostoli Királyunkat mingyárt országglása kezdetén, 1790^{ben} Aprilis 20^{kán} a' 13,027^{dik} szám alatt a' 7^{dik} pontban, ezen valósággal királyi kifejezésre: „Ő Apostoli Felsége ugyan hazánkban bármelly gyakorlott „nyelv tanítását sem kívánja megakadályoztatni; ohajtaná még is, hogy „a' magyaron, mint ebben az országban egyedül anyanyelven, különös „figyelem legyen, 's annak míveltetésére és kiterjesztésére, kivált azon „helyeken, hol több nyelv van divatban, fordítassék a' fő gond.“

Így lévén az alap megvetve, ezen felséges igyekezet sikerét az 1790^{diki} Ország Gyűlés köz lelkesedéssel sürgette. Ő Felsége I^{só} FERENCZ kegyelmes Urunk Királyunk is a' magyar nyelv míveltetését számos rendelesek által kegyesen mozdítá elő; különösen pedig az 1808^{beli} VIII. cikkely

